

Rekenkameronderzoek Veiligheid

ONDERZOEK ONDER HET BEWONERSPANEL DORDRECHT

Inhoud

1. Conclusies
2. Figuren en tabellen

In hoeverre zijn de bewoners op de hoogte van de voorlichting van de gemeente Dordrecht? Wat weten ze van de veiligheidsrisico's? En wat menen de bewoners te moeten doen in geval van een ramp? De meningen van bewoners over risicocommunicatie en hun verwachtingen daarover leest u in deze factsheet.

Om deze vragen te beantwoorden hebben wij, Onderzoekcentrum Drechtsteden, in december 2014 een enquête gehouden onder het Bewonerspanel Dordrecht. Aan de enquête namen 940 bewoners deel. Een respons van 57%.

Bewonerspanel Dordrecht

Het Bewonerspanel is een digitaal panel dat bestaat uit inwoners uit de gemeente Dordrecht van 12 jaar en ouder. Zij geven graag hun mening via korte internetenquêtes. Dit is wat anders dan een representatieve steekproef onder de totale bevolking. Het Bewonerspanel Dordrecht is uitermate geschikt om verschillende soorten meningen te inventariseren en om een eerste indruk te krijgen van de mate waarin die meningen onder de bevolking voorkomen.

1 Conclusies

Ruime meerderheid weet wat te doen bij een ramp

Een ruime meerderheid (83%) van de bewoners geeft aan dat zij weten wat ze moeten doen als de sirene gaat. Bewoners zetten radio/tv aan (93%) en sluiten ramen en deuren (85%). Binnen de antwoordcategorie 'anders' (door 3% aangekruist) geven bewoners vooral aan Twitter te volgen. Er is bij vier op de tien bewoners wel eens iets gebeurd, waardoor ze op dat moment behoefte hadden aan informatie. Op de vraag wat bewoners verwachten aan informatievoorziening vanuit de gemeente bij een ramp melden de meeste mensen advies te willen over hoe te handelen. Bewoners willen weten wat ze het beste kunnen doen als er zich een ramp voltrekt. Daarnaast willen ze inzicht in aard en omvang van de ramp. Ook verwachten ze dat de informatie snel en duidelijk én eerlijk en volledig is.

Transport van gevaarlijke stoffen per spoor meest genoemde risicobron

Iets meer dan de helft (54%) van de ondervraagde inwoners acht de kans dat er een ramp in zijn of haar omgeving plaatsvindt niet klein. Met de stelling 'de gevolgen van een ramp zijn voor mijn omgeving klein' is 69% het (zeer) oneens. Het vertrouwen in de hulpdiensten en de snelle reactie van die diensten, is groot. Het risico om getroffen te worden door een ongeluk bij een spoorlijn met transport van gevaarlijke stoffen wordt het grootst geacht. Dit zien we ook terug in de antwoorden op de vraag: wat is volgens u de grootste risicobron in uw gemeente? Transport (van gevaarlijke stoffen) per spoor is het antwoord dat het meest genoemd is. Een rivier met hoogwater komt na de spoorlijn met gevaarlijke stoffen als risicobron het meest voor. Maar het risico om hier zelf door getroffen te worden, wordt beduidend lager ingeschat dan een ongeluk bij een spoorlijn (36% versus 60%). Van de bewoners die buitendijks wonen acht 58% het waarschijnlijk om zelf getroffen te worden door een overstroming van een rivier. Dit is een significant verschil met de binnendijkse bewoners (31%).

Meer dan helft zegt het voorbije jaar geen info over risico's ontvangen te hebben

Wanneer we kijken naar de bekendheid van risicoinformatie, zien we dat een kwart aangeeft niet te weten of zij afgelopen jaar informatie over risico's ontvangen hebben. Bovendien zegt meer dan de helft (52%) geen informatie ontvangen te hebben. Voor zover informatie is ontvangen, is dit meestal afkomstig van de gemeente. Andere antwoorden, zoals 'andere

organisatie (zoals de veiligheidsregio)' en bedrijven worden beduidend minder vaak genoemd. RTV Rijnmond en de website van Dordrecht scoren vervolgens het hoogst als bron waar bewoners in eerste informatie zouden zoeken. Slechts 3% van de respondenten vindt de informatie van de gemeente over risico's goed en 17% vindt deze voldoende. Ruim de helft (56%) staat hier neutraal tegenover.

Behoeftes aan 'duidelijkheid' over risico's

Waarover willen bewoners geïnformeerd worden? De bewoners willen in de eerste plaats geïnformeerd worden over de maatregelen die ze zelf kunnen nemen om de effecten van een ongeluk zo klein mogelijk te maken en over wat de gemeente doet om risico's zo klein mogelijk te maken. Meest genoemde verbeteringen aan de informatie zijn dan ook 'duidelijkheid bieden over risico's', bijv. welke risico's zijn er, hoe groot zijn deze. Daarnaast is er ook een behoefte aan meer (specifieke) informatie.

De rijksoverheid wordt gezien als de voornaamste verantwoordelijke voor zowel het maken van beleid omtrent risico's als voor de handhaving en controle hierop. Op beide onderdelen scoort de gemeente als 'tweede' verantwoordelijke. Tot slot, wat zou er dan kunnen verbeteren aan vermindering van risico's in de gemeente Dordrecht? Betere controle en geen of minder vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor zijn de meest genoemde verbeterpunten.

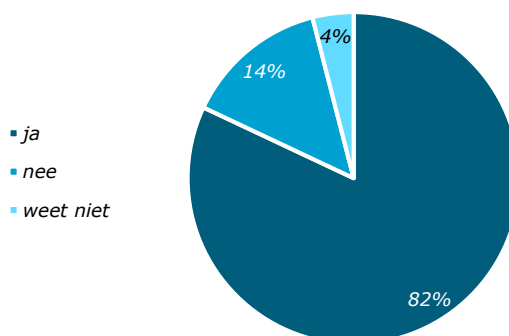
Risico's en gevaren in de Drechtsteden

Een van de uitkomsten van het onderzoek Crisislab (februari 2014) 'Risico's en gevaren in de Drechtsteden: Hoe kijken de inwoners er tegenaan?' is dat in de opinie van de burgers uit de Drechtsteden de aard van het risico vooral bepaalt wie verantwoordelijk is voor de verschillende aspecten van risicobeheersing. In grote meerderheid denken zij dat de verantwoordelijkheid voor beheersing van risico's van spoorongevallen met gevaarlijke stoffen bij de rijksoverheid en de spoorvervoerder ligt en vinden ook dat zij daar zou moeten liggen. In het OCD Bewonerspanel onderzoek gaven Dordtse burgers (ook) aan dat de rijksoverheid volgens hen het meest verantwoordelijk is voor het maken van beleid om risico's te verminderen en eveneens voor de handhaving en controle hierop.

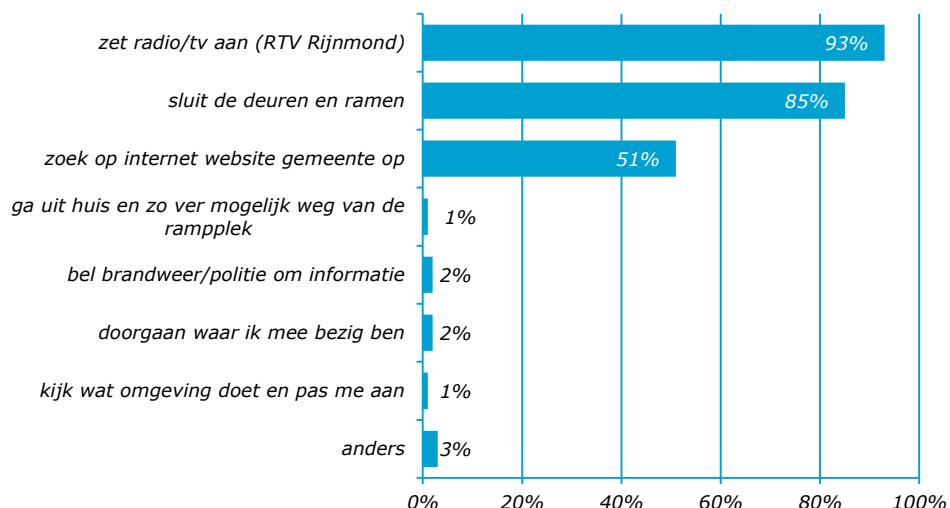
Uit het Crisislab onderzoek blijkt eveneens dat Drechtsteden bewoners vooral informatie van de gemeentelijke overheid verwachten. "Het belangrijkste aspect wat de deelnemende betrokkenen [aan een focusgroep] bewoners van de overheid verwachten is betere communicatie. Tot dusverre vinden ze dat ze te weinig op de hoogte gehouden worden van de aard en de grootte van risico's die hen aangaan". Dit komt overeen met de uitkomsten uit OCD Bewonerspanel onderzoek, waar duidelijkheid over risico's en meer (specifieke informatie) de meest genoemde gewenste verbeteringen aan de communicatie zijn.

2 Figuren en tabellen

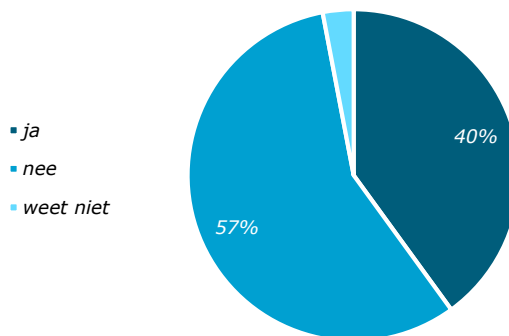
Figuur 1 Weet u wat moet u moeten doen als de sirene op een ongebruikelijk tijdstip gaat?

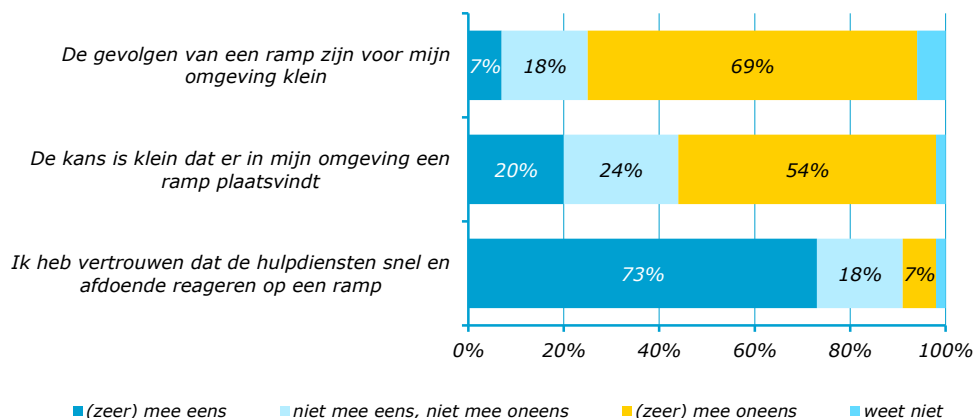
Figuur 2 Zo ja, wat doet u dan?

Figuur 3 Is er wel eens iets gebeurd, zoals een rampsituatie bij u in de buurt, waardoor u op dat moment behoefte had aan informatie?

Figuur 4 Stellingen...

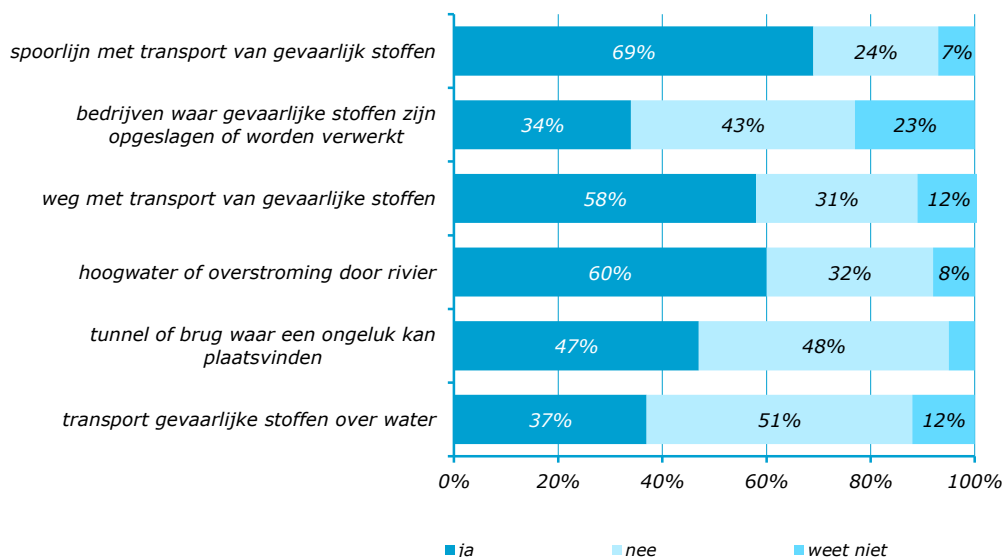

Tabel 1 Wat verwacht u aan informatievoorziening vanuit de gemeente bij een ramp?

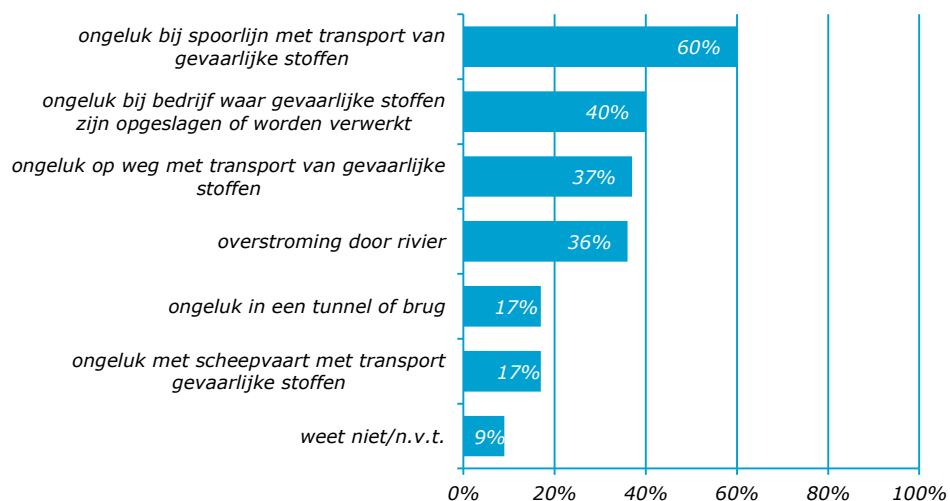
	meest genoemde verwachtingen
1.	advies over hoe te handelen
2.	inzicht in wat er aan de hand is (soort ramp)
3.	berichtgeving via radio, televisie, website, sociale media en geluidswagens
4.	snelle en duidelijke informatievoorziening
5.	eerlijke en volledige berichtgeving

Toelichting: top 5 van gegeven antwoorden

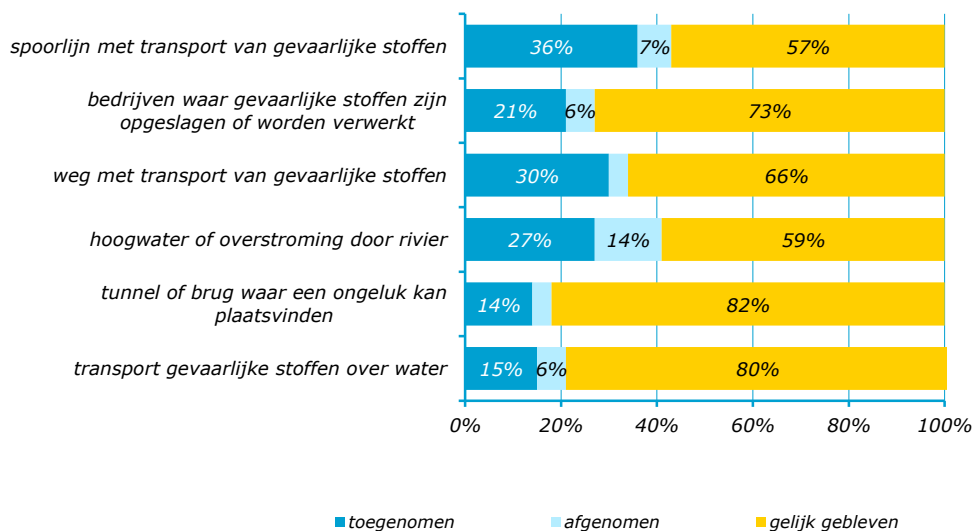
Figuur 5 Welke risicobronnen komen in uw omgeving (binnen een straal van 500 meter) voor?

Figuur 6 Welk risico acht u het meest waarschijnlijk om zelf door te worden getroffen?

Figuur 7 Zijn de gevaren van de risico's naar uw idee toe- of afgenomen of gelijk gebleven?

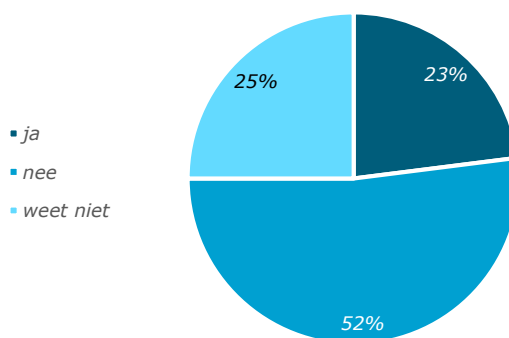

Tabel 2 Wat is volgens u de grootste risicobron in uw gemeente?

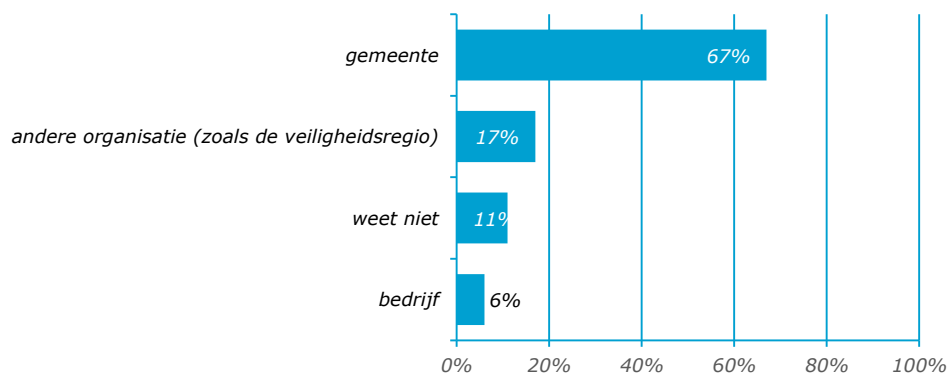
	meest genoemde risicobronnen in gemeente
1.	transport (van gevaarlijke stoffen) per spoor
2.	overstroming
3.	DuPont
4.	chemische bedrijven (met gevaarlijke stoffen)
5.	Moerdijk

Toelichting top 5 van gegeven antwoorden

Figuur 8 Heeft u in het afgelopen jaar informatie ontvangen over risico's in uw omgeving?

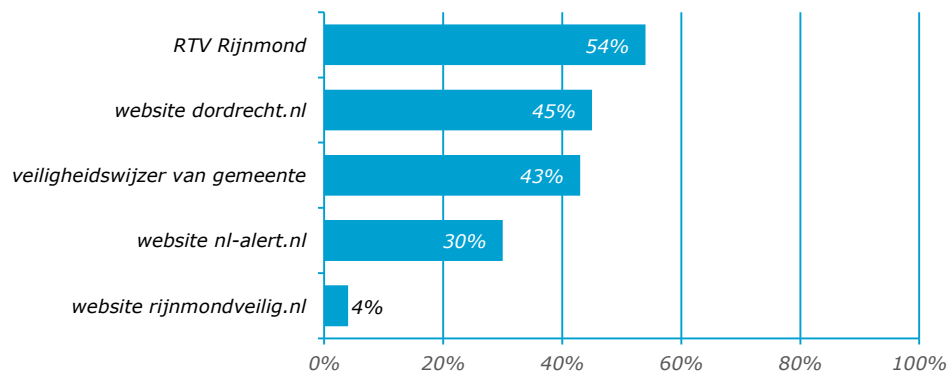

Figuur 9 Van wie heeft u in het afgelopen jaar informatie ontvangen over risico's in uw omgeving?

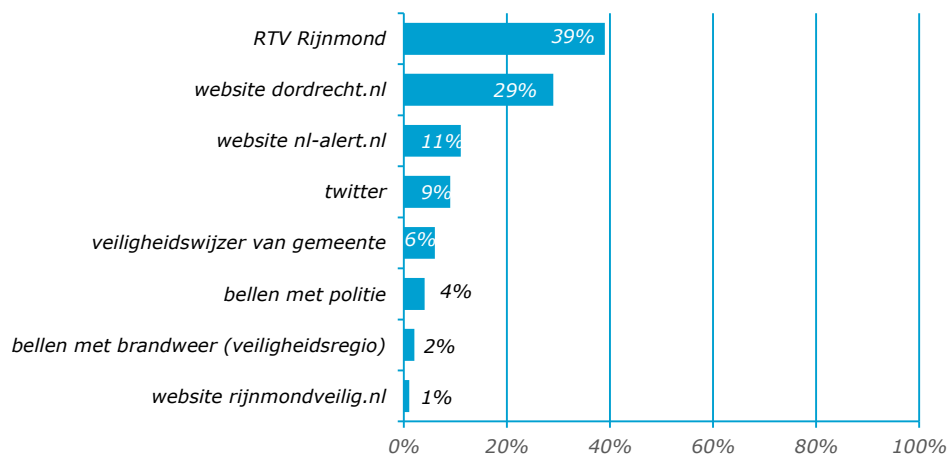

Toelichting: Het gaat hier om bewoners die aangaven (zie figuur 8) in het afgelopen jaar informatie over risico's ontvangen te hebben

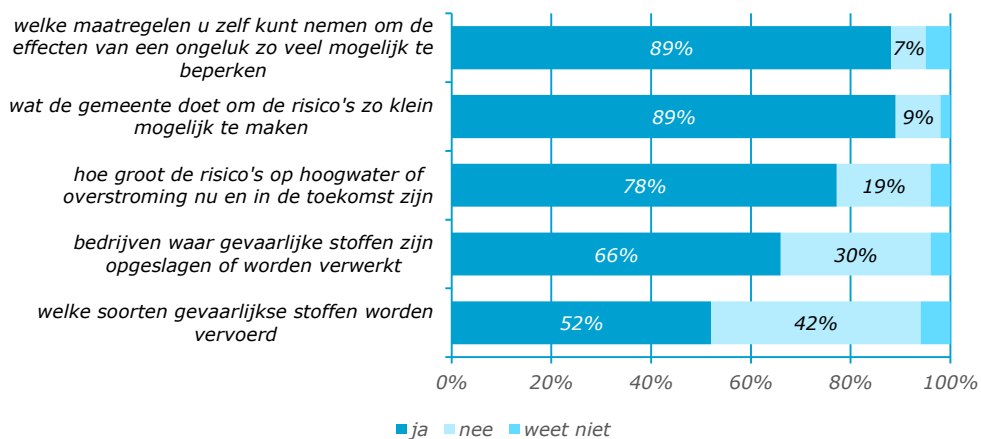
Figuur 10 De gemeente geeft op verschillende manieren informatie over veiligheidsrisico's. Mogelijk hebt u hierover eerder gelezen. Welke bronnen van informatie kent u?

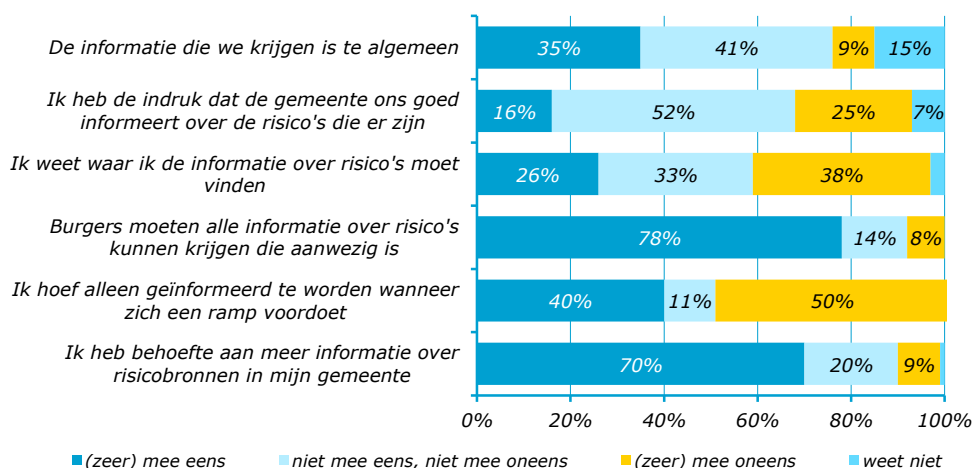
Figuur 11 Via welke bron zou u als eerste informatie zoeken?

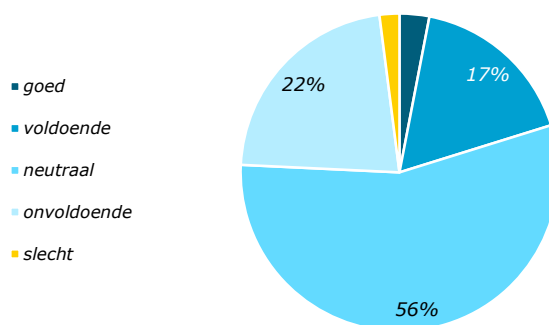
Figuur 12 Heeft u er behoefte aan geïnformeerd te worden over?

Figuur 13 In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

Figuur 14 Wat vindt u van de informatie van de gemeente over de risico's?

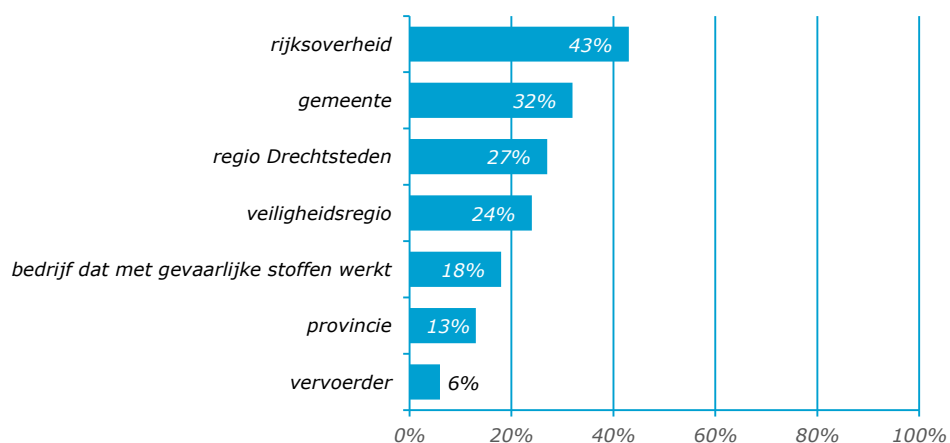

Tabel 3 Wat kan er verbeteren aan communicatie over risico's of een ramp in de gemeente Dordrecht?

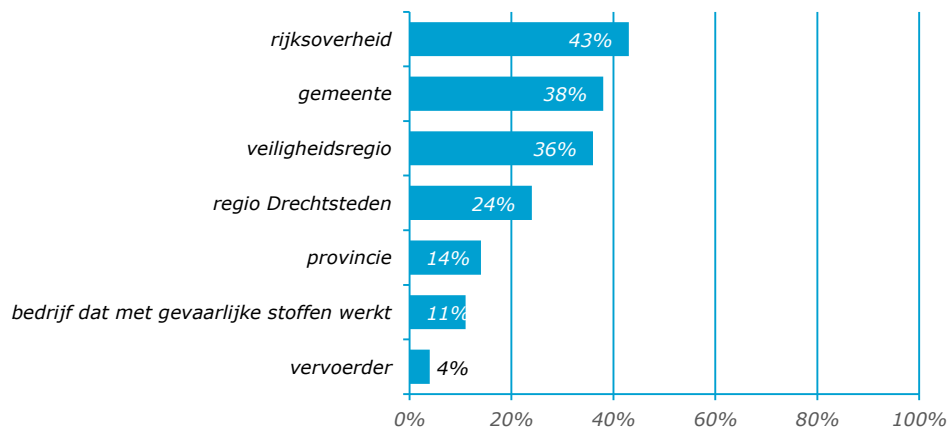
meest genoemde verbeteringen aan communicatie	
1.	duidelijkheid bieden over risico's
2.	meer (specifieke) informatie
3.	periodieke berichtgeving
4.	folders/flyers

Toelichting: top 4 van gegeven antwoorden

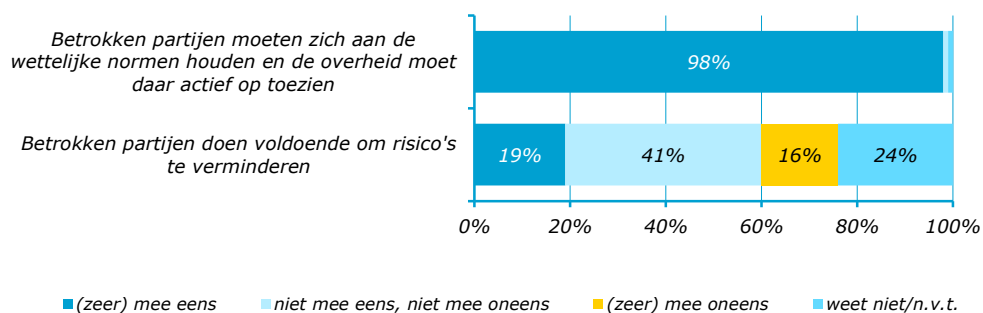
Figuur 15 Wie is volgens u het meest verantwoordelijk voor het maken van beleid om risico's (zoals hoogwater of transport van gevaarlijke stoffen) te verminderen?

Figuur 16 Wie is volgens u het meest verantwoordelijk voor handhaving en controle op risico's, zoals hoogwater of transport van gevaarlijke stoffen?

Figuur 17 In hoeverre bent u het eens met de volgende stelling?

Tabel 4 Wat zou er volgens u kunnen verbeteren aan vermindering van risico's in de gemeente Dordrecht?

meest genoemde verbeteringen aan vermindering risico's	
1.	betere controle
2.	geen of minder vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor
3.	andere spoorroutes gebruiken
4.	handhaving regels

Toelichting: top 4 van gegeven antwoorden

drs. M.C.A. Bakx
drs. J.M.A. Schalk

februari 2015

Postbus 619
3300 AP Dordrecht
(078) 770 39 05

ocd@drechtsteden.nl
www.onderzoekcentrumdrechtsteden.nl